

**Správa o výsledku kontroly plnenia príjmov podľa ekonomickej klasifikácie
rozpočtovej klasifikácie a podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach
nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami**

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2011.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri správe, vyrubovaní a vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní a pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov.

Predmetom kontroly bolo preveriť a zhodnotiť plnenie a vývoj príjmov mesta, overiť postup správcu dane pri výkone správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov so zameraním na daň z nehnuteľností, preveriť postup správcu dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní, celkový stav nedoplatkov miestnych daní, postup pri vymáhaní daňových nedoplatkov, ktoré vznikli po 01.05.2005, ich vznik a evidenciu, overiť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov, výnos z vybraných položiek nedaňových príjmov a preveriť výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém.

Kontrola bola vykonaná v meste Lipany (ďalej len „kontrolovaný subjekt“, „mesto“ alebo „správca dane“), Krivianska č. 1, 082 71 Lipany, za obdobie roka 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

V kontrolovanom subjekte boli celkové príjmy mesta k 31.12.2008 rozpočtované v celkovej sume 7 157 tis. eur, plnenie bolo dosiahnuté v sume 7 199 tis. eur, čo predstavuje vyššie plnenie o 42 tis. eur. K 31.12.2009 bol rozpočet schválený v sume 9 814 tis. eur a plnenie bolo dosiahnuté v sume 9 773 tis. eur, t. j. o 40 tis. eur nižšie plnenie oproti rozpočtu a k 31.12.2010 bol schválený rozpočet v sume 8 354 tis. eur a plnenie bolo dosiahnuté v sume 7 627 tis. eur, t. j. o 727 tis. eur nižšie plnenie príjmov oproti rozpočtu.

Plnenie príjmov v roku 2009 oproti roku 2008 vzrástlo o 2 574 tis. eur, čo bol nárast o 35,75 % oproti roku 2008. V roku 2010 v porovnaní s rokom 2009 došlo k poklesu celkových príjmov o 2 146 tis. eur, čo predstavuje zníženie o 21,96 % avšak oproti roku 2008 boli v roku 2010 dosiahnuté vyššie príjmy o 428 tis. eur.

V sledovanom období pri daňových príjmoch bola zaznamenaná klesajúca tendencia, v roku 2008 bolo dosiahnuté plnenie vo výške 2 647 tis. eur, v roku 2009 vo výške 2 501 tis. eur a v roku 2010 boli vo výške 2 072 tis. eur. Najvýraznejší pokles daňových príjmov bol zaznamenaný pri položke výnos dane z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“), ktorá v roku 2008 bola vo výške 2 503 tis. eur, v roku 2009 to bolo 2 355 tis. eur a v roku 2010 skutočnosť predstavovala sumu 1 923 tis. eur. Výnos DPFO v roku 2010 poklesol oproti roku 2009 o 432 tis. eur a oproti roku 2008 o 580 tis. eur. Podiel daňových príjmov na celkových príjmoch v roku 2008 predstavoval 36,77 %, v roku 2009 to bolo 25,60 % a v roku 2010 predstavoval 27,16 %.

Kontrolovaný subjekt okrem všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) o dani z nehnuteľností mal v kontrolovanom období schválené aj VZN o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach, VZN o určení výšky nájmu a zásadách prenajímania mestských nájomných bytov a VZN o dani za psa. V mestskom zastupiteľstve boli schválené zásady hospodárenia s majetkom mesta, zásady predaja pozemkov v priemyselnej časti mesta, zásady nakladania s prebytočným majetkom mesta a zásady o určení podmienok nájmu pozemkov. V období od roku 2008 kontrolovaný subjekt ročné sadzby dane z nehnuteľností nemenil. Výkon správy dane z nehnuteľností v kontrolovanom období vykonávala jedna zamestnankyňa mesta.

Kontrola bola zameraná na postup správcu dane pri výkone správy daní z nehnuteľností, hlavne na evidenciu doručených daňových priznaní, vydávanie platobných výmerov a správnosti vyrubovania dane, jej úhrade a zaúčtovaní, pričom bolo zistené, že správca dane nepostupoval v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov tým, že v piatich prípadoch nevyrubil sankčný úrok daňovému subjektu, ktorý daň, resp. splátku dane nezaplatil v lehote určenej správcom dane, aj keď lehota na vyrubenie sankčného úroku neuplynula.

V štyroch prípadoch správca dane v rozpore so zákonom o správe daní a poplatkov v odôvodnení platobného výmeru neuvádzal dôvody odchylného vyrubenia dane od dane priznanej daňovým subjektom.

Daňové subjekty v piatich prípadoch podali daňové priznania k dani z nehnuteľností s neúplne vyplnenými údajmi výmery plôch, nesprávne zaradenými pozemkami v členení podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, neúplnými údajmi o daňovníkovi a bez uvedenia všetkých údajov potrebných pre výpočet dane. Správca dane aj napriek neúplným údajom v daňovom priznaní k dani z nehnuteľností daň vyrubil v správnej výške. Správca dane nepostupoval v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov, keď nevyzval daňové subjekty, aby neúplne údaje doplnili, nejasnosti vysvetlili a nepravdivé údaje opravili alebo pravdivosť údajov riadne preukázali.

V jednom prípade správca dane nepostupoval podľa zákona o správe daní a poplatkov, keď platobný výmer na daň z nehnuteľností za rok 2010 daňovníkovi nedoručil do vlastných rúk a tento výmer prevzala osoba bez doloženého splnomocnenia.

Nedoplatky kontrolovaného subjektu na dani z nehnuteľností v roku 2010 sa zvýšili o 4,8 % oproti roku 2009 z 29 737,00 eur na 31 165,79 eur. Od roku 2005 do 31.12.2010 kumulatívny súčet nedoplatkov na dani z nehnuteľností nad 16,60 eur u fyzických osôb bol vo výške 1 425,34 eur a u právnických osôb nad 33,20 eur bol vo výške 1 423,27 eur. Najväčší podiel na nedoplatkoch na dani z nehnuteľností bol zaznamenaný pri dani zo stavieb.

K 31.12.2010 nedoplatky na dani z nehnuteľností nad 33,20 eur boli evidované pri siedmich fyzických osobách vo výške 1 405,06 eur a dvoch právnických osobách vo výške 1 423,27 eur.

Pri kontrole postupu správcu dane pri vymáhaní daňových nedoplatkov bolo prekontrolovaných osem daňových subjektov, fyzických osôb s nedoplatkami nad 16,60 eur a dve právnické osoby s nedoplatkami nad 33,20 eur. Kontrolou bolo zistené, že správca dane v deviatich prípadoch nevyrubil sankčný úrok daňovým subjektom, ktorí daň alebo splátku dane nezaplatili v lehote určenej správcom dane, aj keď lehota na vyrubenie sankčného úroku neuplynula.

Najdlhšie evidovaný nedoplatok na dani z nehnuteľností bol evidovaný z roku 2005, ktorý daňovník zaplatil na základe návrhu na vykonanie exekúcie. Správca dane nepostupoval v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov, keď daňovému subjektu nevyrubil sankčný úrok za uhradenú daň po lehote splatnosti, čím došlo k premlčaniu lehoty na vyrubenie sankčného úroku.

Nedaňové príjmy kontrolovaný subjekt v roku 2010 plnil na 91,56 %, pričom plnenie bolo dosiahnuté vo výške 726 tis. eur oproti schválenému rozpočtu 793 tis. eur.

Pri kontrole dokumentácie nedaňových príjmov bolo zistené, že v dvoch prípadoch v zmluvách o nájme mestských bytov nebola upravená výška nájomného v súlade s VZN o výške nájmu a zásadách prenajímania mestských bytov.

Správca dane v roku 2009 evidoval celkom 1 767 daňovníkov a v roku 2010 evidoval 1 799 daňových subjektov. Výkon kontroly na úseku dani z nehnuteľností správca dane zabezpečoval podľa výpisov z katastra nehnuteľností, ktoré boli súčasťou daňových priznaní. V spolupráci so stavebným úradom zabezpečoval vyhľadávaciu činnosť zameranú na stavebné povolenia a kolaudačné rozhodnutia. Kontroly zabezpečoval aj podľa výpisov z katastra nehnuteľností, na základe ktorých boli zasielané výzvy na podanie daňového priznania daňovníkmi, ktorí nepodali daňové priznanie.

V druhom polroku 2010 vykonal hlavný kontrolór mesta na úseku výberu daní jednu kontrolu výberu miestnej dane za psa a za užívanie verejného priestranstva, pričom zistil, že v niektorých prípadoch nebolo preukázané doručenie platobného výmeru, ani doručenie do vlastných rúk daňovníka. Pri dani za užívanie verejného priestranstva nebol vystavený platobný výmer a daň bola vyberaná na základe vydaného Povolenia na užívanie verejného priestranstva. Kontrolou bolo zistené, že správca dane za kontrolované obdobie nevykonával žiadnu kontrolu ani miestne zisťovanie v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov.

Zhrnutie

Kontrolou bolo zistené:

- správca dane nevyrubil daňovým subjektom sankčný úrok za daň nezaplatenú v lehote splatnosti, aj keď lehota na vyrubenie sankčného úroku neuplynula,
- daňovníci nesprávne vyplnili daňové priznania, neuviedli úplne údaje, nesprávne zaradili výmery jednotlivých plôch, neboli uvedené sadzby dane a všetky skutočnosti potrebné na výpočet dane,
- správca dane v niektorých prípadoch v odôvodnení platobného výmeru neuviedol dôvody odchylného vyrubenia dane,
- správca dane platobný výmer nedoručil do vlastných rúk,

- v dvoch prípadoch v zmluve o nájme mestských bytov nebola upravená výška mesačného nájomného v súlade s platným VZN o určení výšky nájmu a zásadách prenajímania mestských nájomných bytov.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

1. Zaradiť do plánu kontrolnej činnosti mesta kontrolu v oblasti správy a výkonu dane z nehnuteľností a uzatvárania nájomných zmlúv s nájomcami majetku mesta a na správnosť určenia výšky nájomného v mestských nájomných bytoch.
2. Pri vzniknutých nedoplatkoch využívať daňové exekučné konanie s cieľom vymoženia nedoplatku.
3. Vyrubovať sankčný úrok za oneskorené platby dane z nehnuteľností.
4. V odôvodneniach platobných výmerov uvádzať dôvody rozdielnej výšky vyrubenia dane oproti podaným daňovým priznaniam.